

TÜRK EVİNDE GÜNLÜK YAŞAM

Yetişkinler gün doğmadan sabah namazına kalkar. Önce kadın kalkıp ocağı yakar, çorba hazırlar.

Erkek sabah çorbasını içer ve namaza gider, sonra eve gelir.

Sonra sofra hazırlanır ve sabah yemeği yenir.

Sabah yemeği tarhana orbası ya da sebze yemeği ile pekmez ve cevizden oluşabilir.

Tabakılık/dericilik yapan erkekler erkenden işlerine gider. İş, öğleye kadar biter erkek sonra boştur, evi ve bahçesiyle uğraşır.

- Kadın ev işlerini yapar. Bulaşıkları yıkar, mutfakı düzenler, yatağını toplar, yüklüğe koyar, ortalığı süpürür, suya gider ve bahçe ile uğraşır..

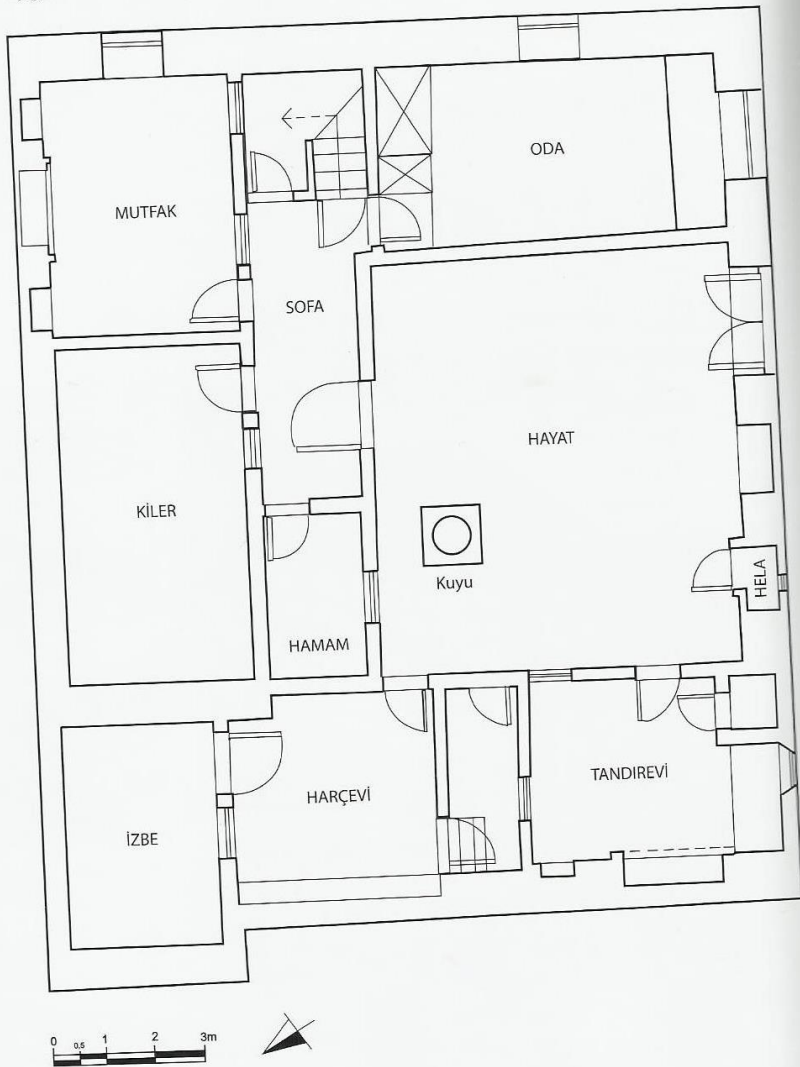
Öğleyin yemek yenmez, çünkü sabah geç ve kuvvetli bir yemek yenmiştir.

- Evde akşam yemeği yenir. Genellikle orba, et yemeği ve sebze yenir. Güneř battıktan sonra namaz kılınır.
- Erkekler bazen kahveye giderler. Yatsı namazından sonra ise meyve, yemiş yenir ya da şurup içilir. Bir süre sonra da yatılır.

Türk evinin en eski örnekleri genellikle bir katlıdır. Zaman içinde kat adedi fazlalaşmıştır. Birkaç katlı evlerde esas kat mutlaka en yukarıdadır.

Çizim 4. Şamdanlar Evi, giriş kat plânı

Bahçe ya da avlu kapısından genellikle bir avluya girilir. Burada bir kuyu, bir çeşme ya da havuz, birkaç meyve ağacı ve çiçek tarhı vardır.

Avluya giriş kapısı.
Analı/kuzulu

Avlu ve hayat

TÜRK EVİNDE KATLARA GÖRE İŞLEV DAĞILIMI

- İslam geleneklerine göre ev içi yaşayışı dışarıya gösterilmez.

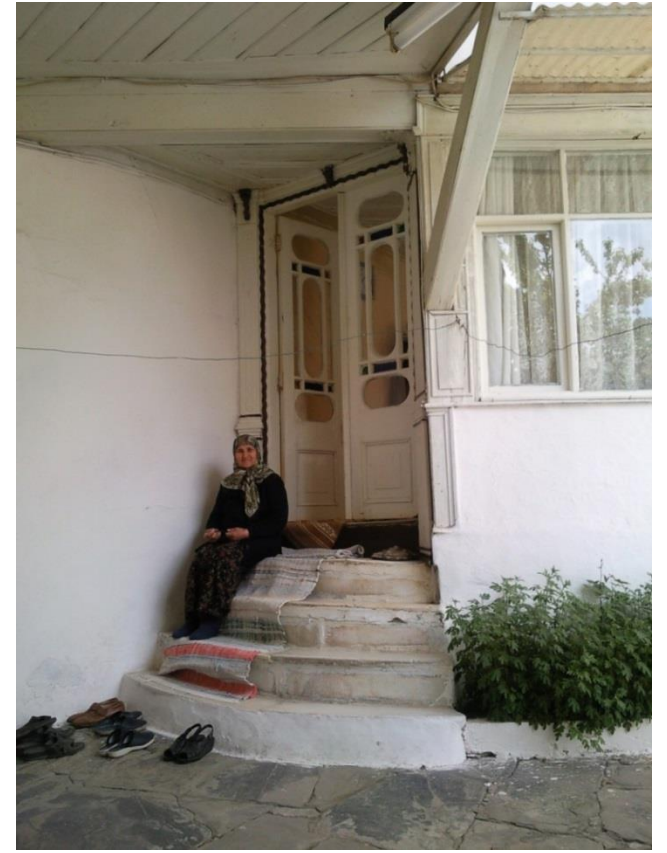
Bu gelenek nedeniyle evlerin zemin katlarının taş duvarları penceresiz olarak üst kata kadar yükselir.

Orta kat, bir geçiş katı olarak üst katı hazırlar veya üst kata uyar, veya bir ara kat ise alt katın devamıdır ya da orta kat yoktur. Orta kat üst kattan daha alçaktır ve pencereleri daha küçük ve az sayıdadır.

Sokaklar dar, kıvrımlı ve diktir. Zemin katlar, sokak konturuna uygun, üst katlar ise çıkmlar ile genişleyerek dik kenarlı düzende yapılmıştır.

Sokaktan eve çift kanatlı kapı ile girilir. Tek kanat açıldığında insan ve binek hayvanı geçer. Düğün gibi törenlerde ve yüklü hayvan gireceği zaman iki kanat birlikte açılır.

Türk evinde avlu ve L biçimli hayat

Zemin Katın işlevleri/

Zemin kat evin temelini oluşturur. Tümöyle hizmet ve üretim eylemleri için ayrılmıştır.

Evin ana giriş kapısı ve bahçeye çıkış kapısı bu kattadır.

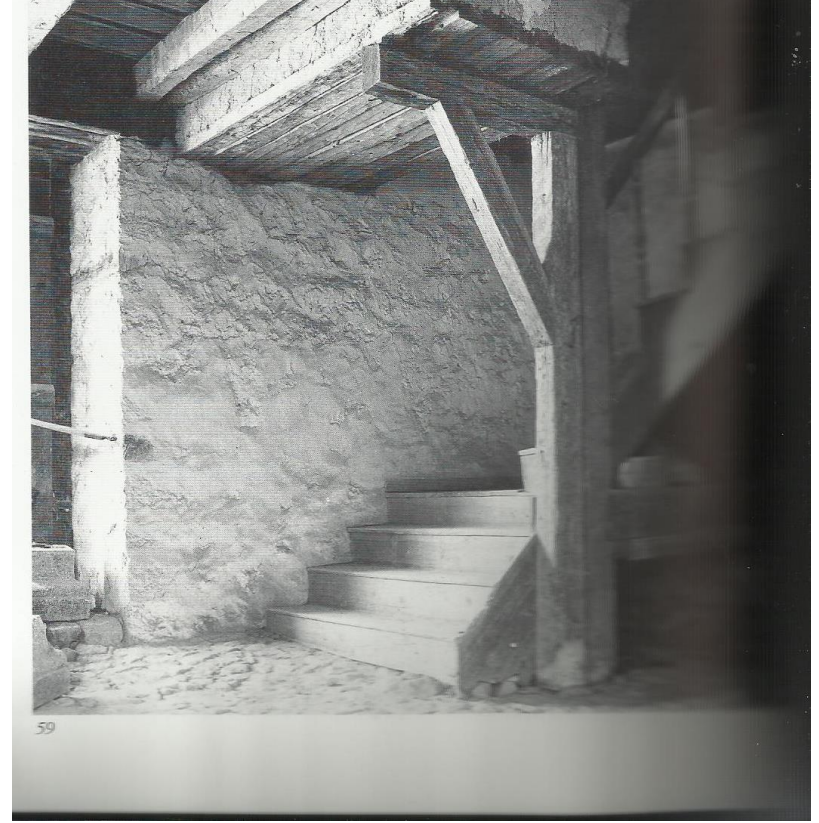
Geçmişte, evdeki günlük işler olan yemek pişirme,ekmek yapma,dikiş-nakış, çamaşır yıkama, meyve kurutma, odun kesme bu katta yapılır.

Avludan zemin katın ve üst kata çıkan merdivenin görünüşü.

Eve giriş mekanının zemini taş ile kaplanmış
ise «taşlık» olarak adlandırılır.

Pekmez hazırlama; üzüm ve duttan yapılır.

Bağ bozumu sonunda üzümlerin iyileri ayrılarak üzüm dolabına alınır.

Kazan ocağı

Gözleme yapılışı

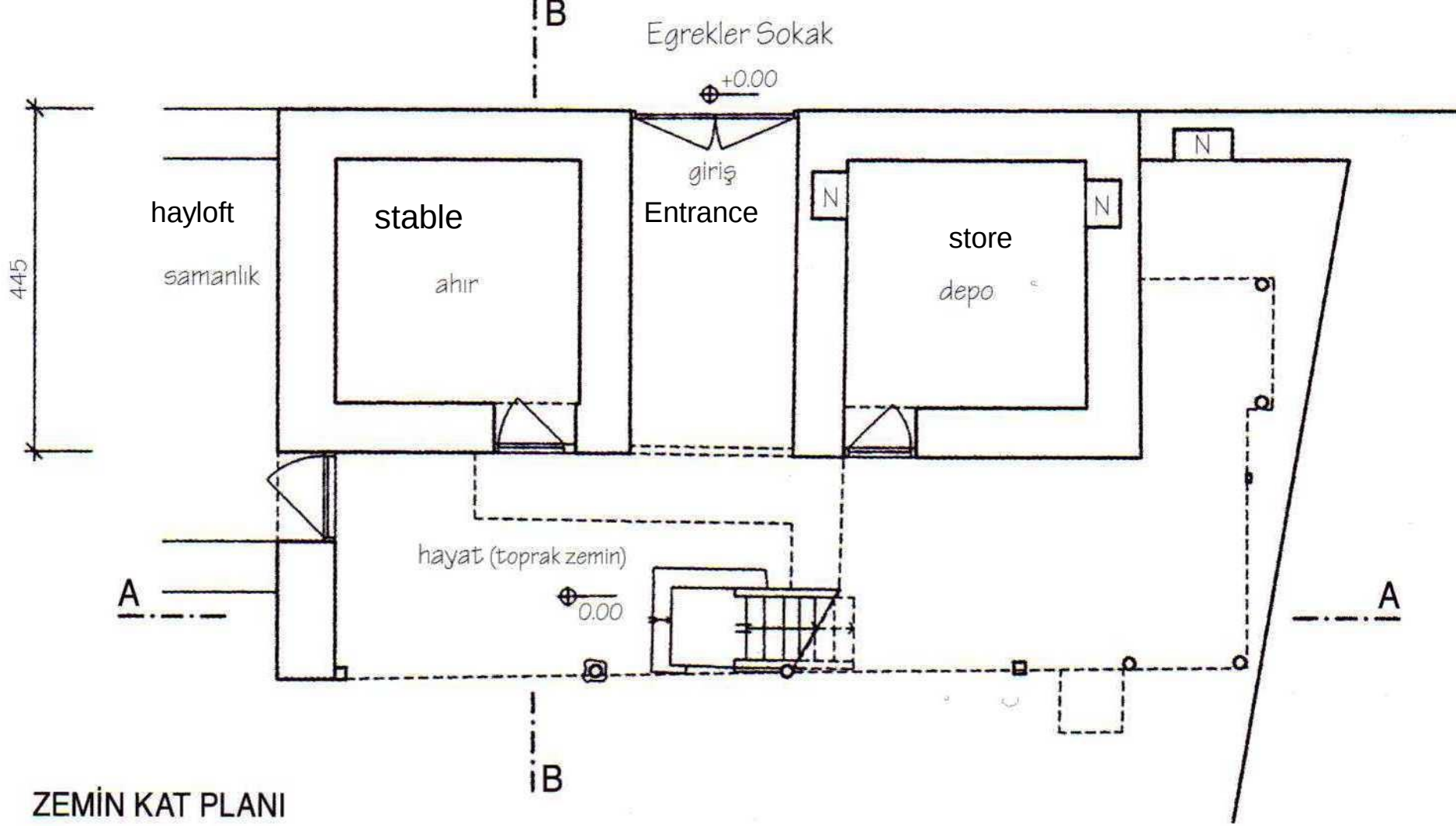
«Kazan ocağı»nda
ekmek yapımı

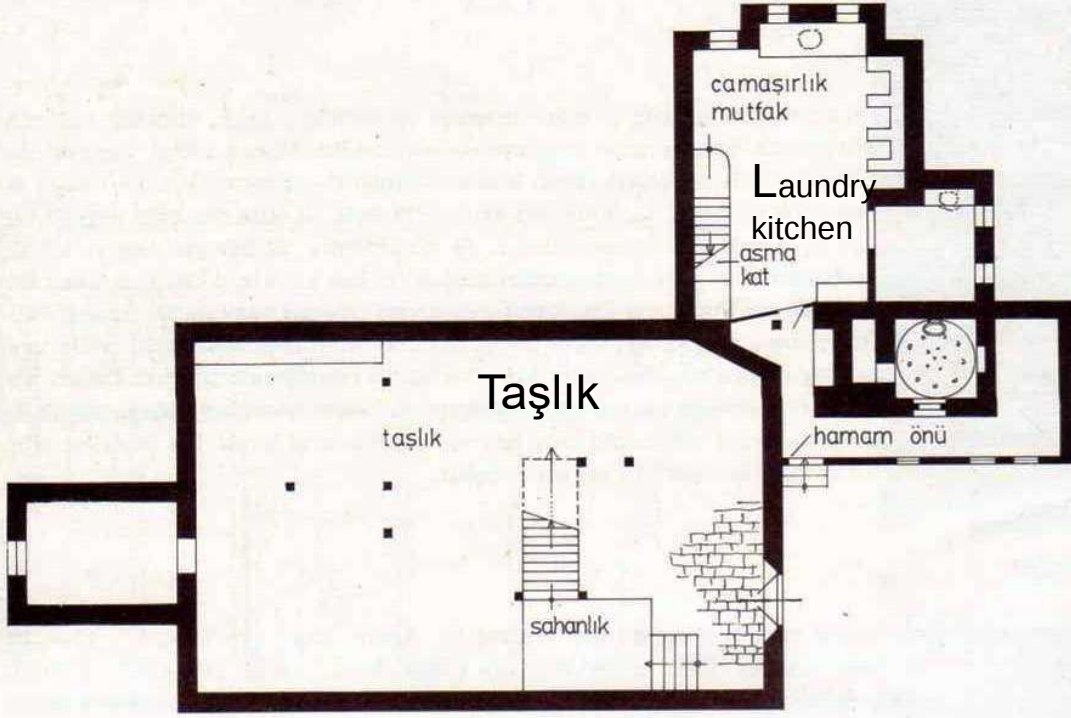
Türk evinde avlu

Avluyu çevreleyen yüksek duvarlar.

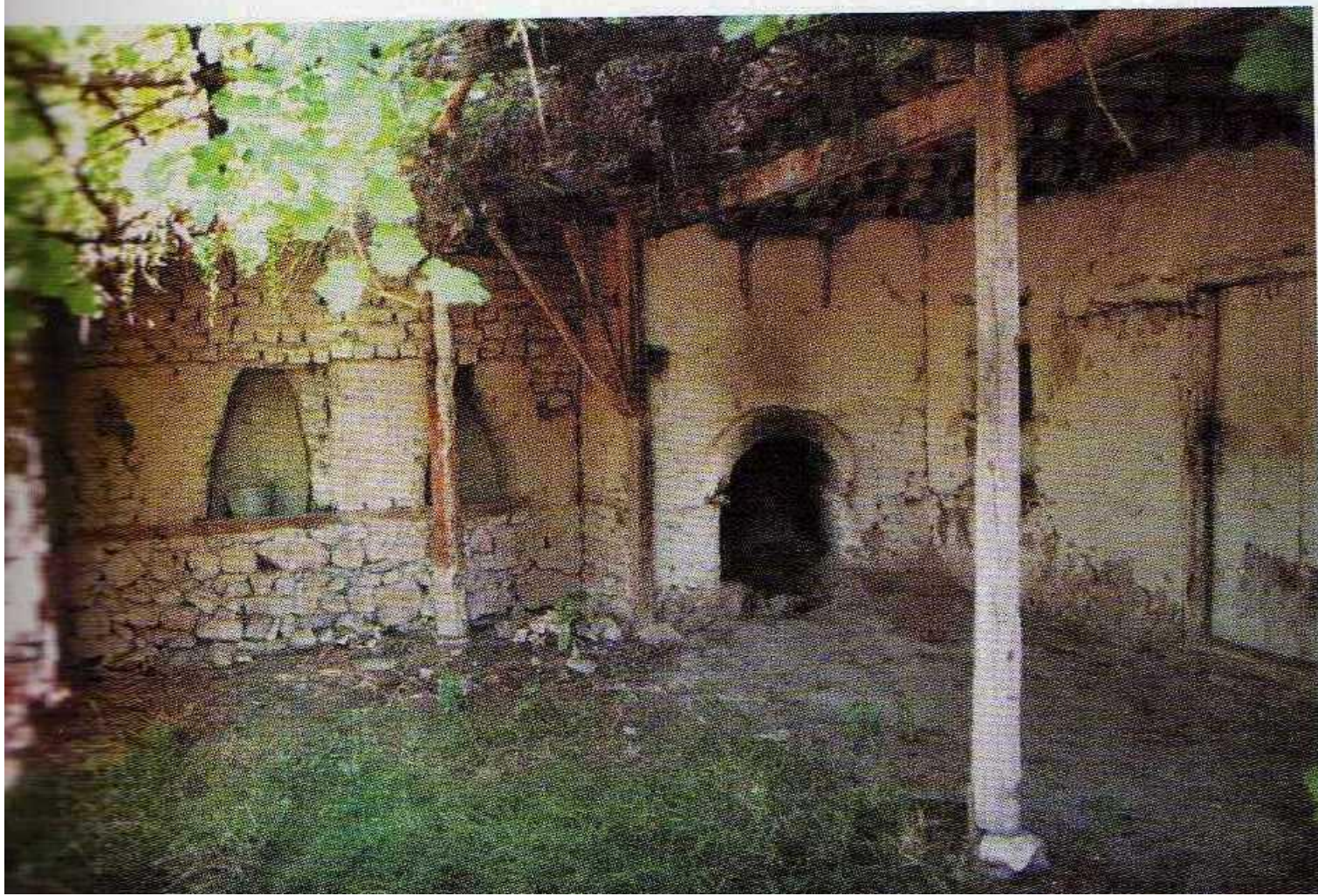
Elmalı

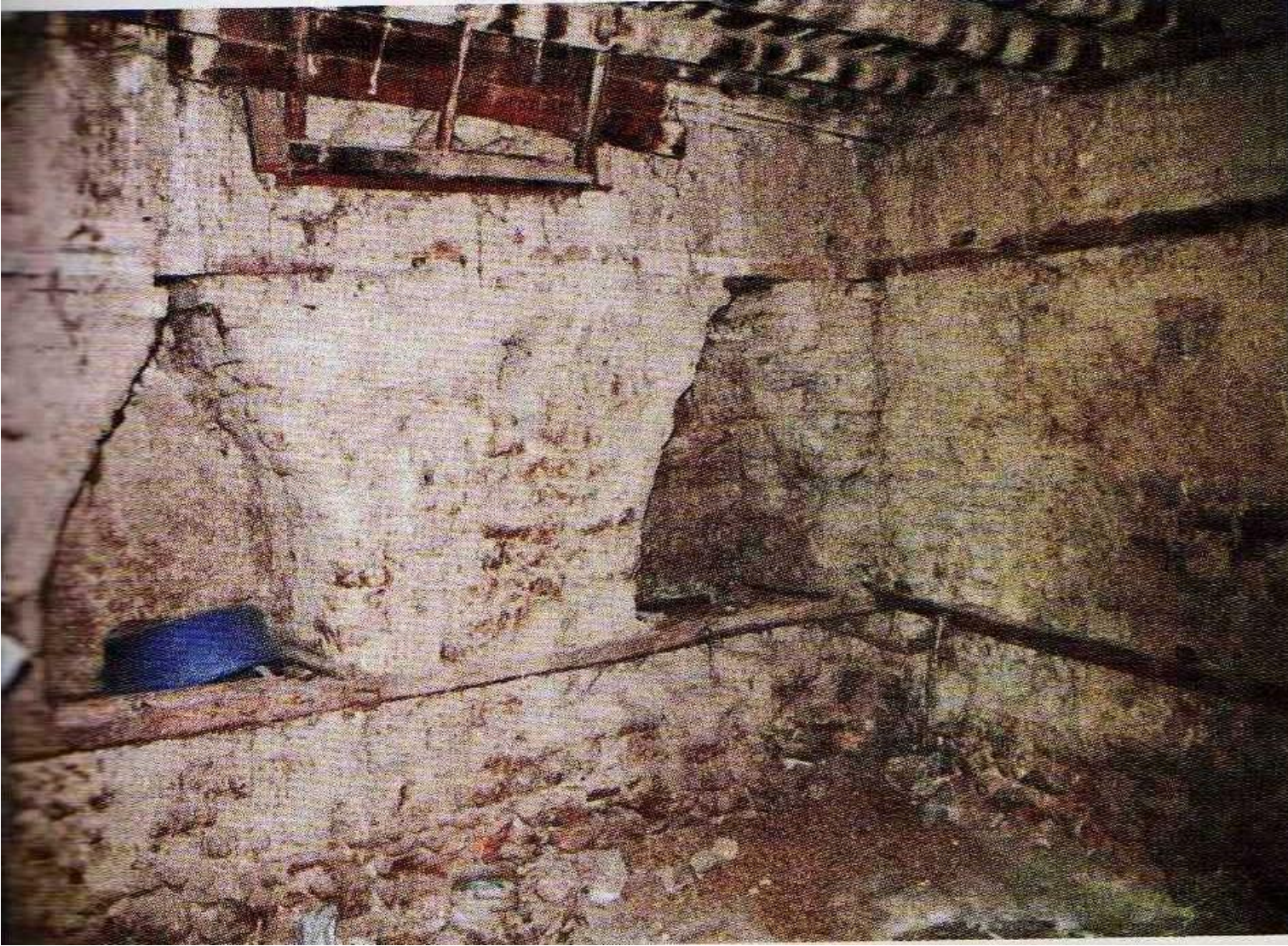
İzmit, Fazıl Paşa Konağı, zemin kat planı

Kışlık oda, depo, ahır, arabalık, samanlık, odunluk, ambar, kiler, fırın/ocak ve taşlık/hayat vb mekanların tamamı ya da birkaçı zemin katta veya bu katla birlikte bahçede yer alır.

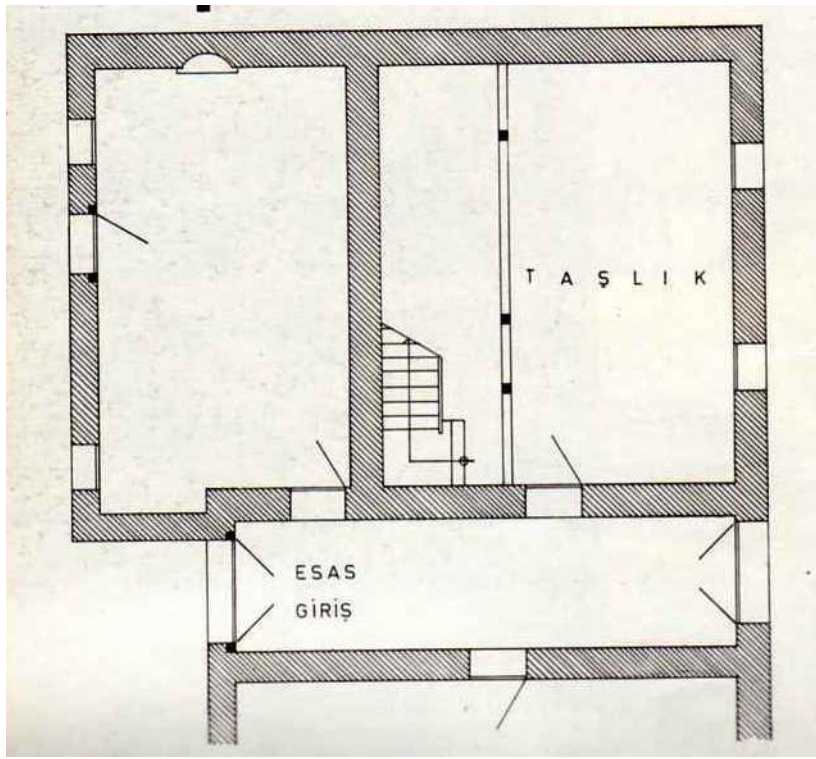
Zemin genellikle dövülmüş toprak veya taş kaplıdır. Zemin katta hayat'ın ya da taşlığın içinden çıkan bir merdiven üst kattaki sofaya çıkar.

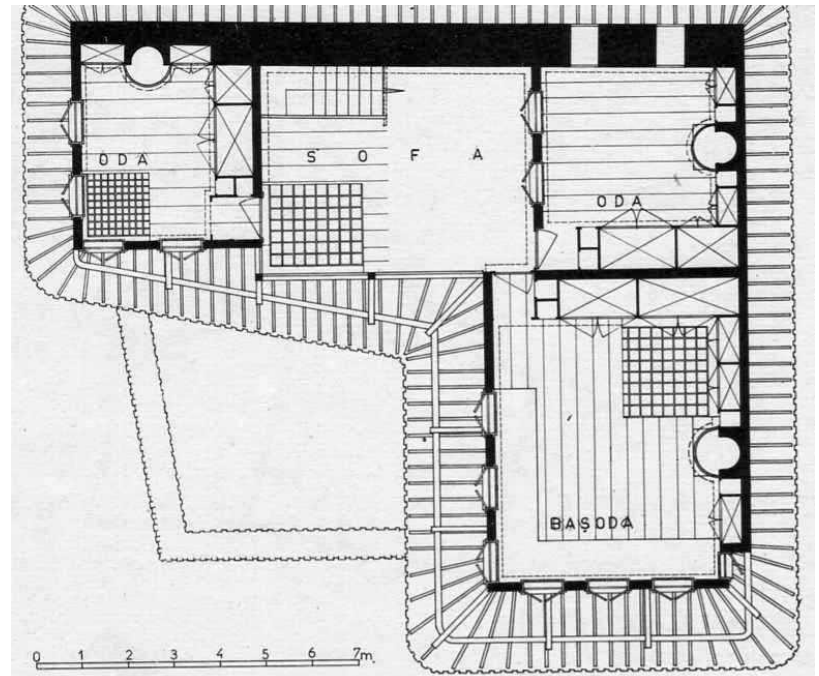
Elmalı, Milli Evi, Zemin katta hayat altındaki ocak. Bazı yörelerde bu mekana da hayat adı verilir.

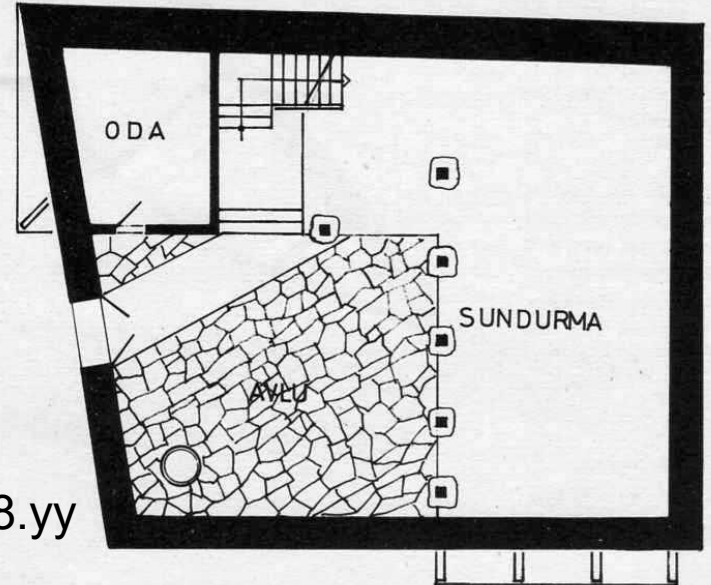
Elmalı, Milli Evi. Ahır ve yemlik. Üstte ocağı taşıyan destekler.

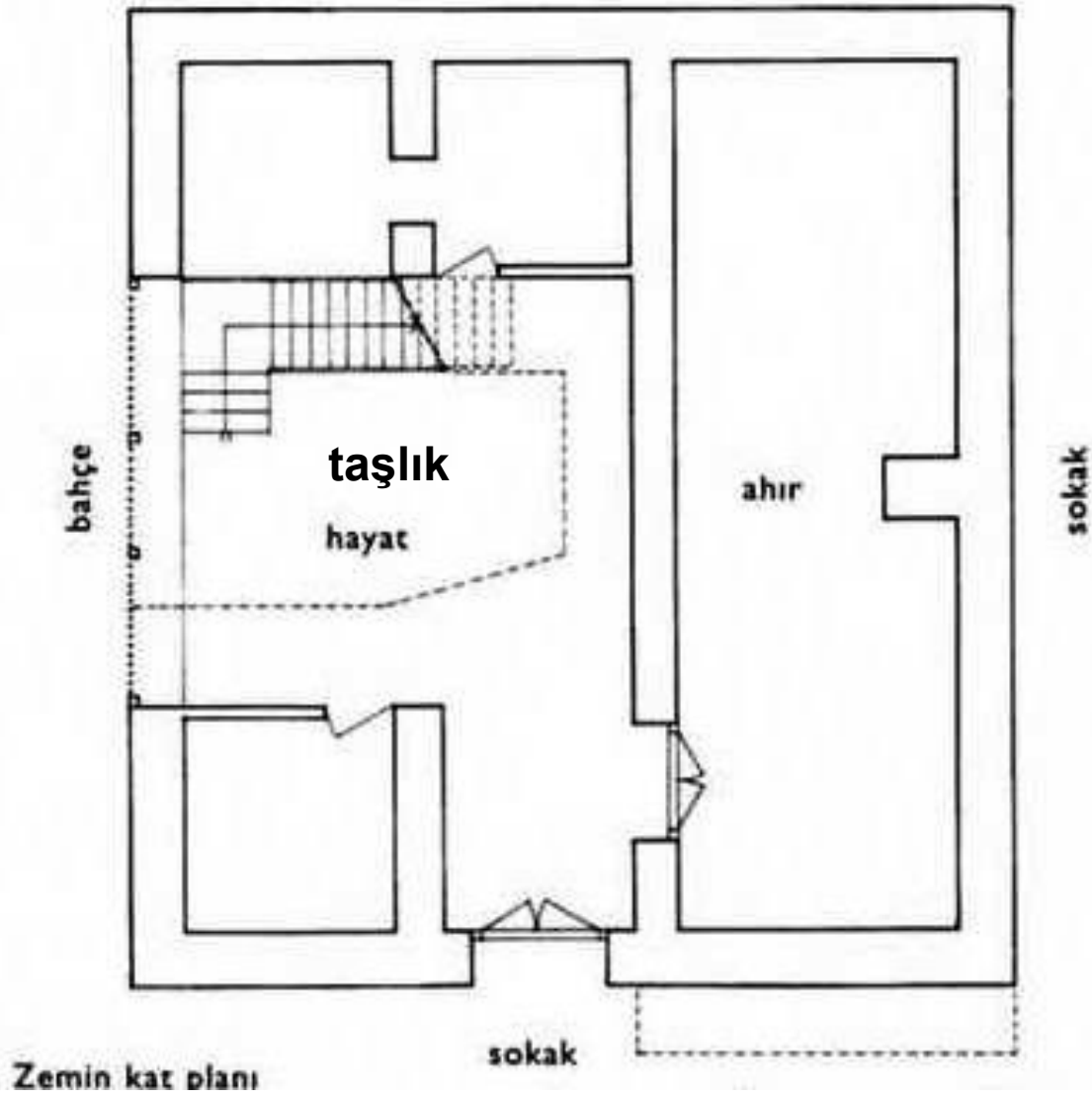
Gebze, Nalbant Kadri Usta Evi, 18.yy

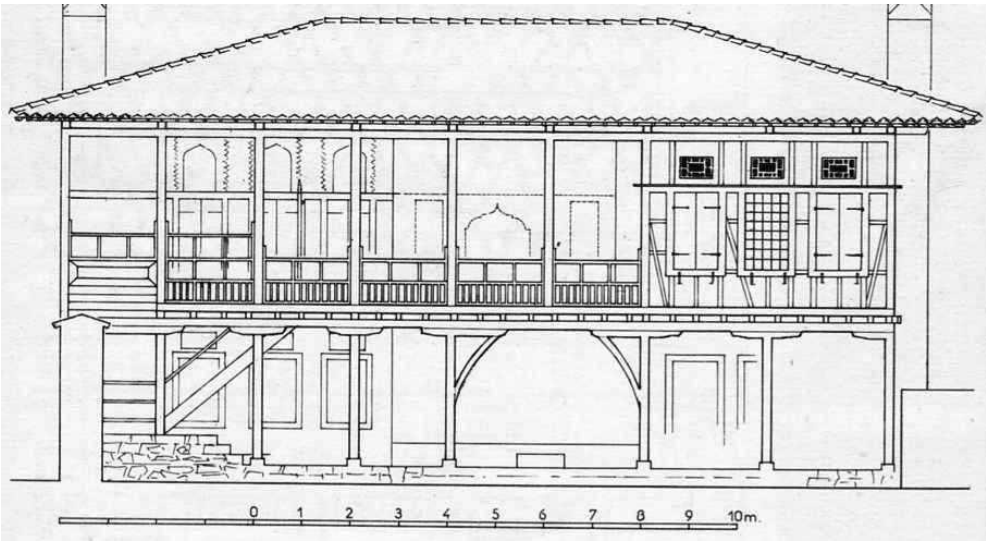
Bursa, Gümüşçeken, 18.yy

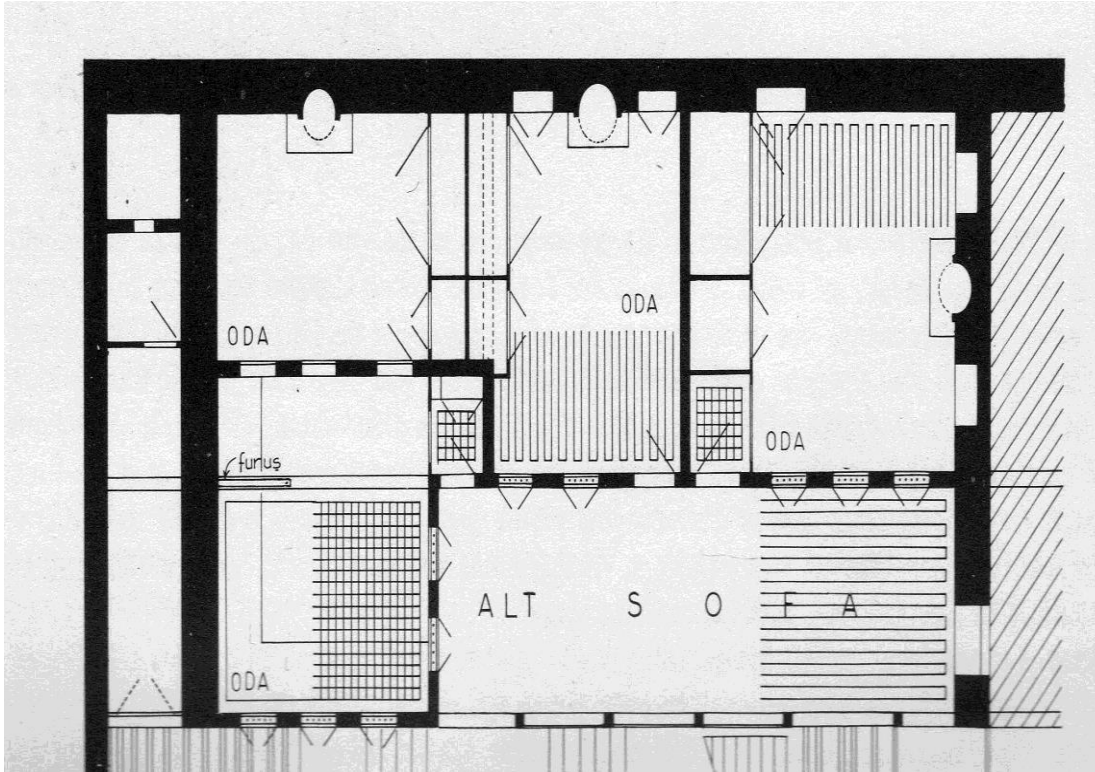

Safranbolu

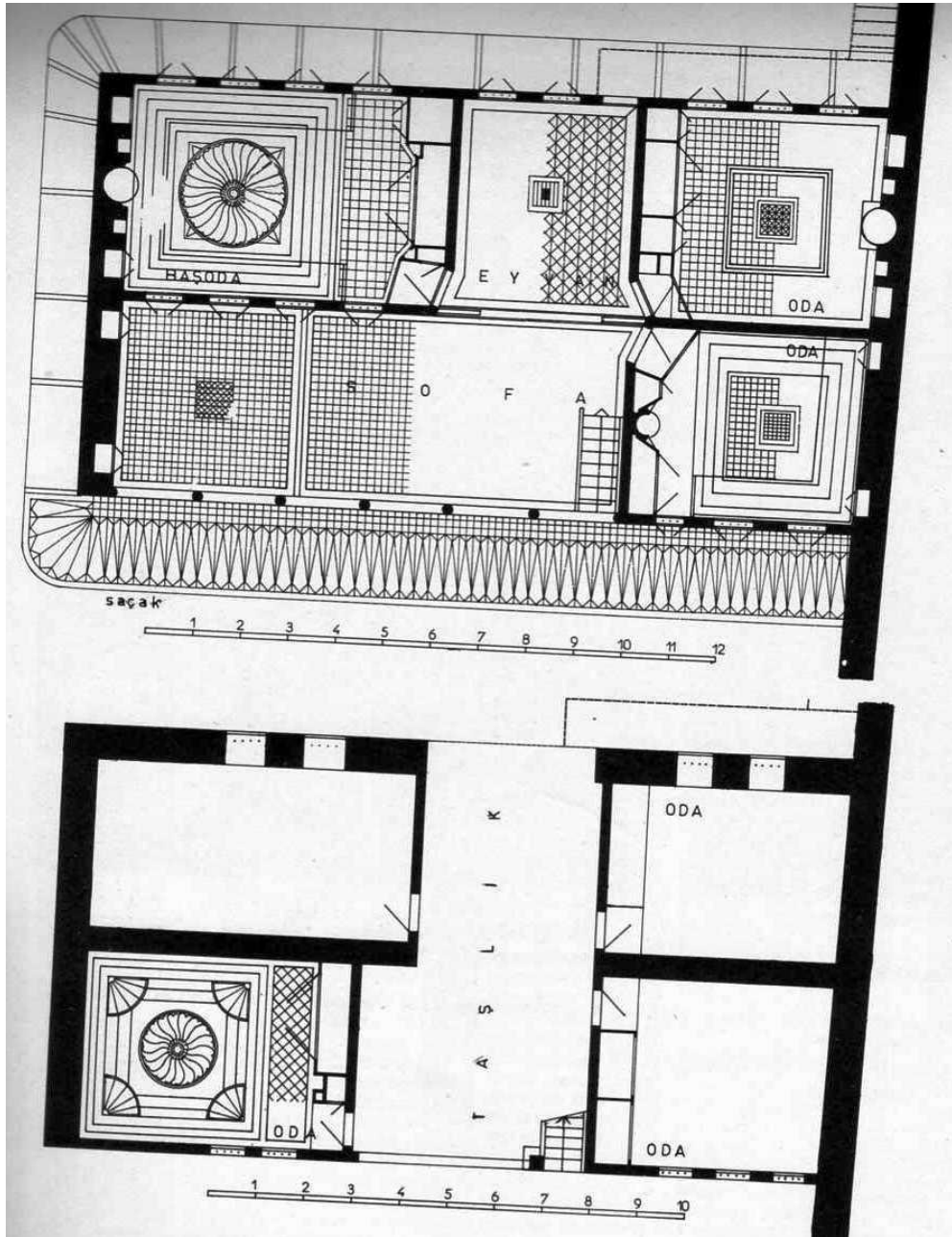

Gençağa
Evi, 17yy
sonu

Kent'te bulunan evlerin,
konakların zemin
katlarında ahır, samanlık
depo gibi mahaller yer
almaz.

Yenişehir Şemaki Evi

Açık sofalı evlerde merdiven açık sofanın uzun yada kısa kenarına paralel olarak sofa altındaki direklikli mahalden başlayarak hayat'ın sofanın içine ulaşır.

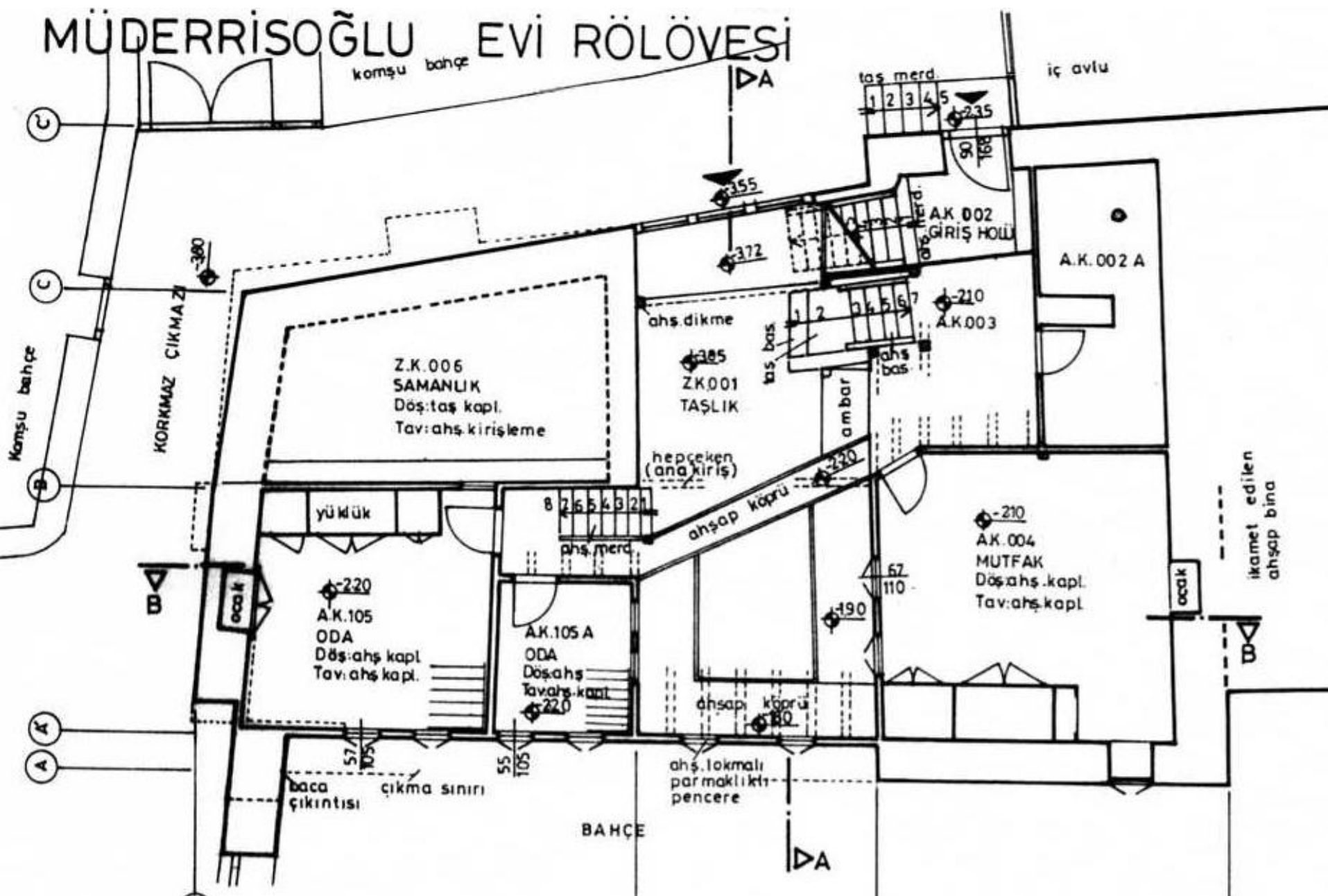
- **Ara kat veya orta kat;**

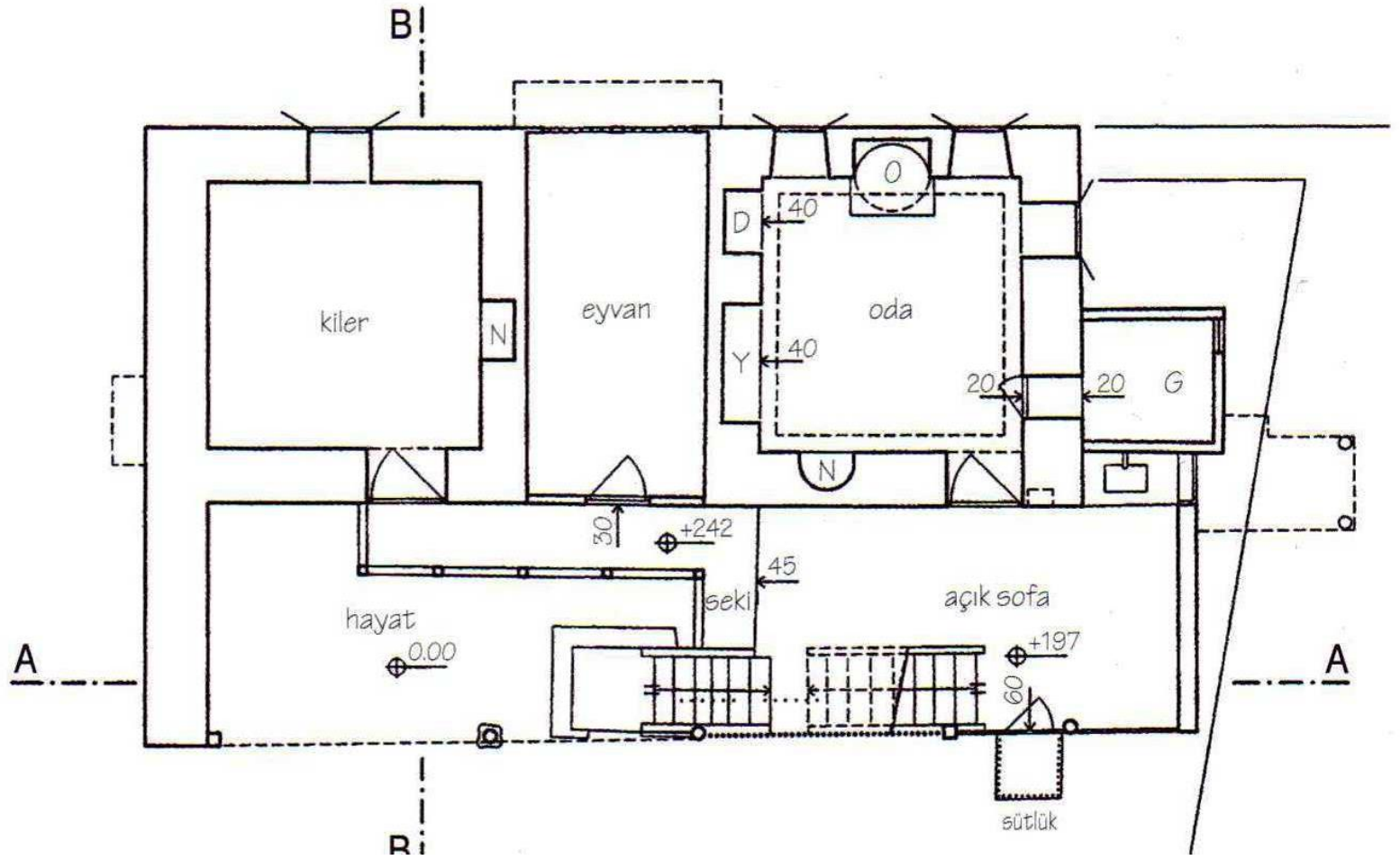
Zemin kat ile esas kat arasında basık bir asma kat daha yer alabilir. Bu ara kat binanın tümünü kaplamaz.

Kimi zaman sadece bir ya da iki odadan ibaret olan bu katta odalardan biri evde yetiştirilen kıza ya da evin yaşlısına eğer ahır üstünde ise hayvanlara bakan kişiye diğeri ise kışlık odaya veya mutfığa ayrılır.

Bu katta ambar ve kiler gibi mahaller de yer alabilir. Ara katlar genellikle kışlık kat olarak kullanılır. 19. yüz yıldan itibaren ara kat da üst kata benzemeye başlamış ve yapının tümünü kaplayan bir orta kat durumuna gelmiştir.

MÜDERRİSOĞLU EVİ RÖLÖVESİ

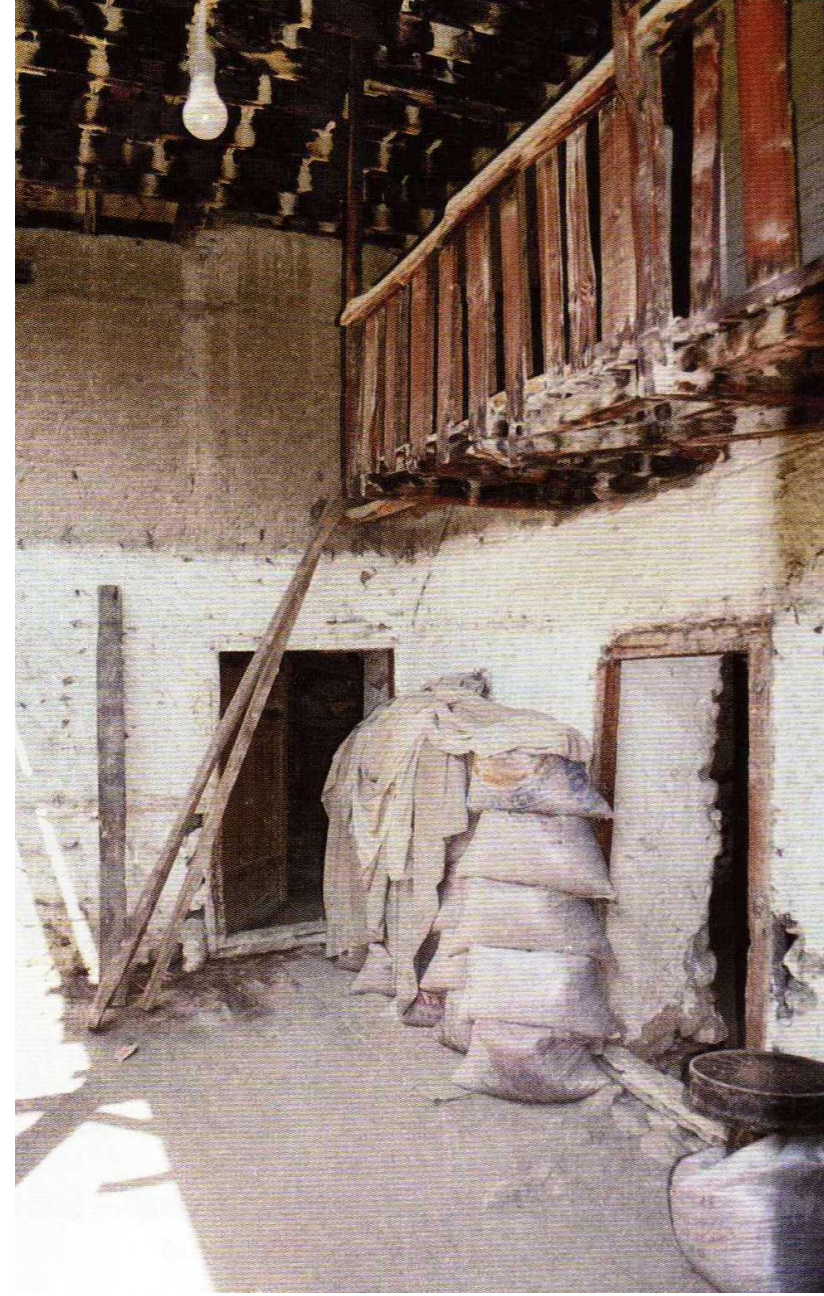

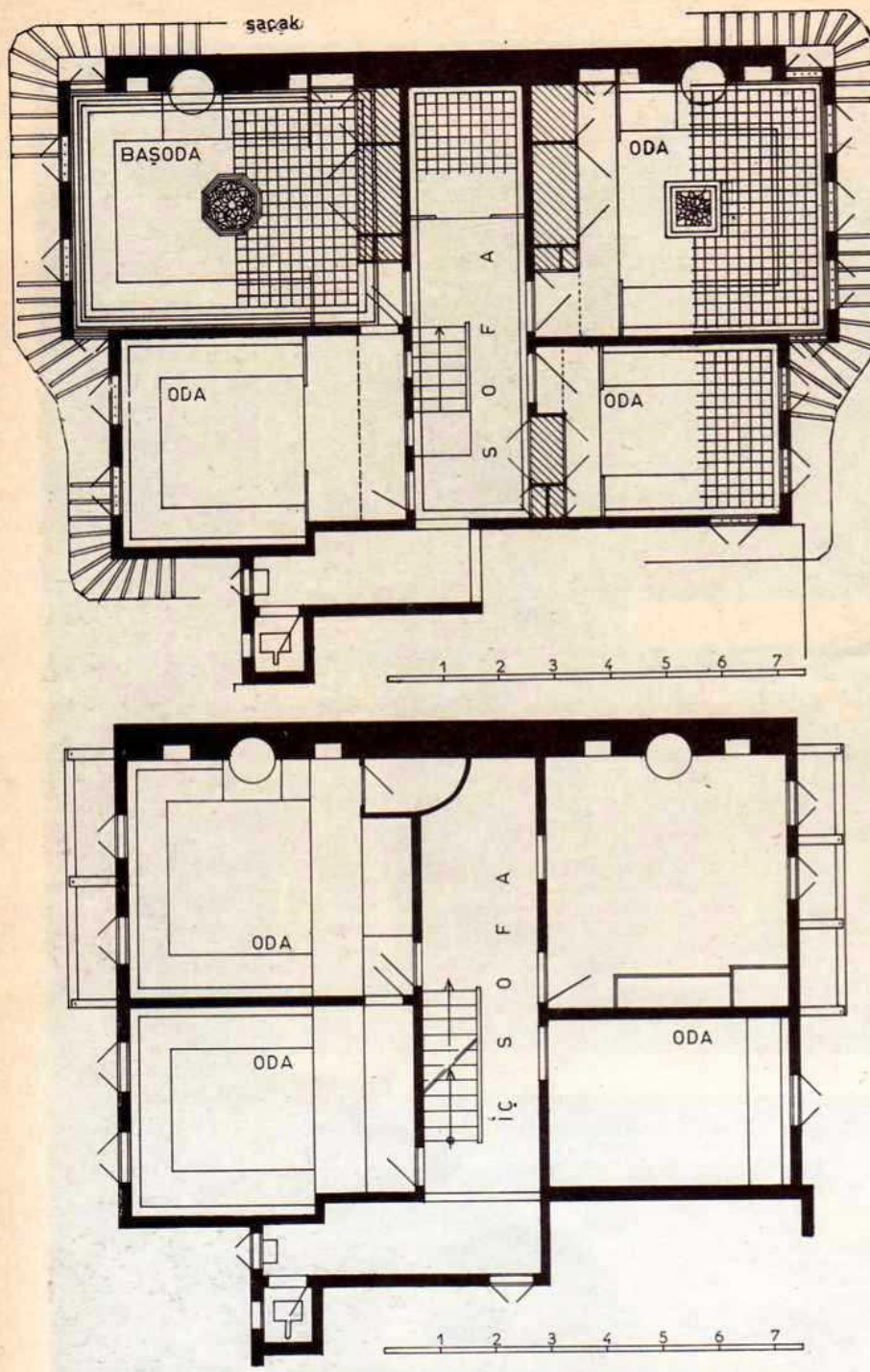
Safranbolu, ara kat planı

A-A KESİTİ

Gebze,
Nalbant Kadri
Usta Evi,
18.yy, orta kat
ve esas kat
planları

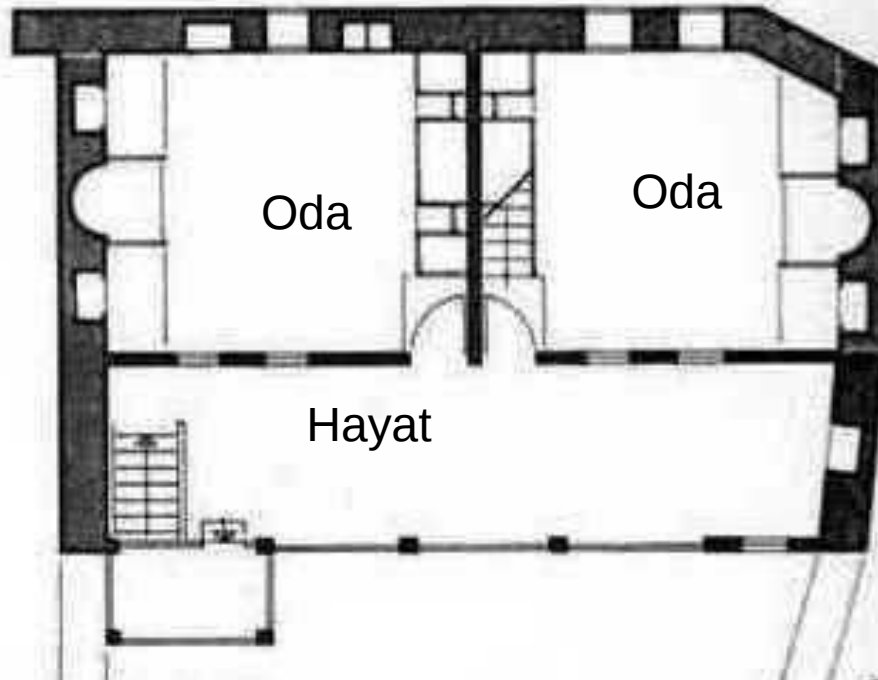
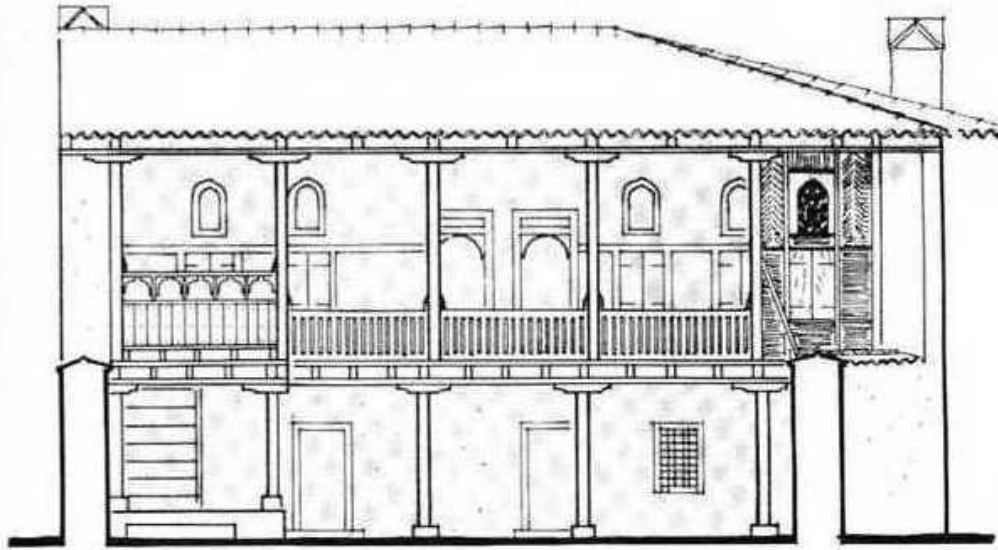
**Eğer orta kat var ise
(3 katlı konutlarda)
plan düzeni üst/esas
kat plan düzenine
benzer biçimdedir.**

**Orta katı bulunan
evlerde bu kat günlük
yaşama, üst kat ise
evli çocuklara ve
konuklara ayrılmıştır.**

**Eğimli bir araziye
oturan evlerde orta
kat giriş katı, zemin
kat bahçe katı
olabilmektedir.**

- Üst kat/ esas kat;
Türk evinin en önemli katıdır ve plan bu kata göre oluşturulur. Diğer katlar bu katı taşımak için yapılır.
Gündelik yaşam bu katta geçer ve konuklar bu katta ağırlanır. Bu katta bulunan sofa, odalar, merdiven, tuvalet ve lavabo mahalleri ile bazen mutfak ve kiler mahalleri bu katta, basit ve rasyonel bir plan düzeni içinde yer alır.
Bu mahaller önemlerine göre manzaraya, sokağa ve bahçeye doğru yönlendirilmiştir.

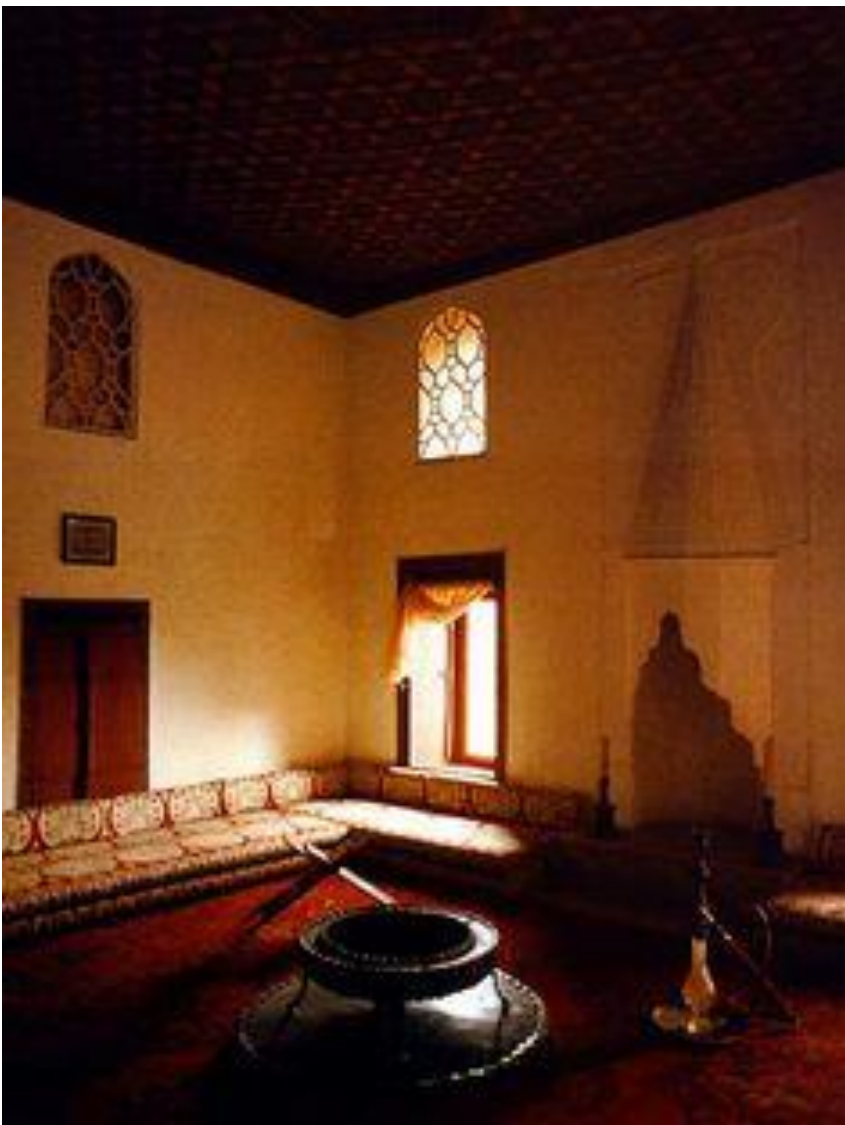

Bursa, Sarayönü
Mah.16.yy

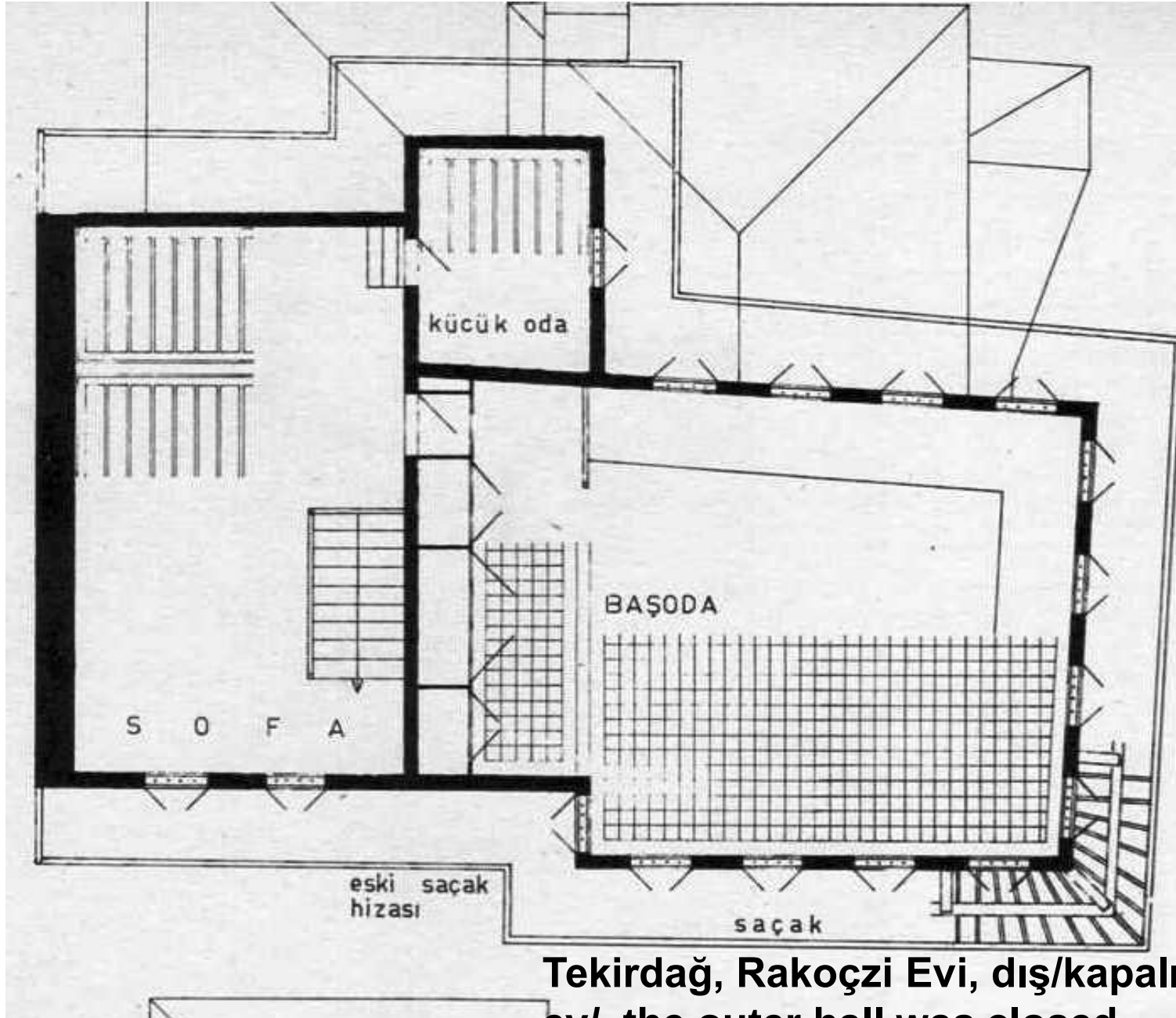
**Dış /açık sofalı ev/
The outer and
open hall**

Dış, açık sofada yaşam

Odaların tefrişı ve kullanımı

Tekirdağ, Rakoçzi Evi, dış/kapalı sofalı ev/ the outer hall was closed

Bir iç sofanın kullanımı

